

Til Bestyrelsen for Dansk Psykiatrisk Selskab

Det foreslås hermed, at bestyrelsen for Dansk Psykiatrisk Selskab ved næste generalforsamling indstiller, at *professor emeritus Johan Schioldann* udnævnes til æresmedlem af selskabet.

Forslaget er begrundet i professor Schioldanns omfattende videnskabelige produktion, der vel ikke kvalitetsmæssigt eller af omfang adskiller sig fra den forskning, der udøves af danske psykiatere på de højeste akademiske poster.

Det er derfor ikke den videnskabelige virksomhed i sig selv, der er baggrund for forslaget, men det forhold, at professor Schioldanns publikationer indenfor i Danmark usædvanlige emnekredse i høj grad har bidraget til at øge kendskabet til markante danske bidrag til psykiatrien og dermed til dansk psykiatris internationale anseelse.

Johan Schioldanns videnskabelige hovedindsats ligger indenfor områder som *psykopatologi, patografi, medicinhistorie*, herunder især *psykiatrihistorie, psychohistory* og *bibliografi*. I hans arbejder glider disse områder ofte naturligt ind i hinanden og berøringsfladen til humanistske videnskaber er betydelig.

I det følgende skal enkelte hovedværker kort omtales:

I sin disputats om D. G. Monrad¹ fra 1983 gennemgår Schioldann minutiøst under anvendelse af psykiatrisk metode Monrads familiehistorie og liv, herunder hans rolle i den for Danmark tragiske krig i 1864. Det dokumenteres, hvorledes en politisk leders personlighed og sindsstemning kan have vidtrækkende politiske konsekvenser. Den højt begavede maniodepressive Monrads patografi giver et sjældent indblik i den let til moderat udtalte manio-depressivitets (som det hed i

---

1 Schioldann, J.; *D. G. Monrad. En patografi*. Odense Universitetsforlag, Odense 1983

1983) psykopatologi og dens indflydelse på politisk ledelse. Den patografiske metode er derfor et uomgængeligt redskab i psykiatrisk og historisk forskning, således som det bl.a fremhæves af Retterstøl²

Monrad-patografien er siden kommet i lidt forskellige engelske udgaver³ og er således tilgængelig for et internationalt publikum.

Danmarks Radios dramaserie *1864* giver et unuanceret og fordrejet billede af D.G. Monrad, og en forelæsning af Schioldann herom i forbindelse med en udnævnelse til æresmedlem af DPS vil utvivlsomt være af betydelig interesse, også i den brede offentlighed.

Et andet af professor Schioldanns virkefelter har bestået i genudgivelse af klassiske danske tekster af psykiatriske og psykopatologisk interesse. Det drejer sig bl. a. om forskellige småskrifter⁴, hvoraf nogle som julehilsener har glædet danske psykiatere.

I 1989-1994 ledede Schioldann arbejdet med at oversætte og genudgive Thomas Bartholins klassiske bog om sygdomme i Bibelen⁵ fra 1672, *De morbis Biblicis miscellanea medica*. Arbejdet var særdeles grundigt med fysisk kontrol og krydskontrol af mange hundrede referencer og udarbejdelse af biografiske noter vedrørende de utallige lærde, som Bartholin citerer. Bogen er en af de første, der

---

2 Retterstøl, N.: *Store tanker, urolige sinn – 21 psykiatriske portretter*. Damm, Oslo 2004.

3 Schioldann, J.: *The life of D.G. Monrad (1811-1887). Manic-depressive disorder and political leadership*. Foreword by Nils Retterstøl. Odense University Studies in Psychiatry and Medical Psychology, vol. 4. Odense University Press. Odense 1988.

Schioldann, J.: *Prime minister D.G. Monrad: manic-depressive disorder and political leadership*. History of Psychiatry 1996;7:63-90.

4 Som eksempler kan nævnes genudgivelse af:

Christiansen, V.: *Christian den VII's Sindssygdom*. Nyt Nordisk Forlag, København 1906. Genudgivelse Odense Universitetsforlag 1978 (med N. Juel-Nielsen)

Pontoppidan, K.: *Sjette Afdelings Jammersminde*. Th. Linds Efterfølger (Eckardt & Frandsen), København 1897. Genudgivet med forord af J. Schioldann og en portrætstudie af Knud Pontoppidan ved Ib Ostenfeld. Odense Universitetsforlag 1978.

Herholdt, J.D.: *Udtog af Professor Herholdts Dagbøger over Rachel Hertz's Sygdomme i Aarene 1807-1826, med tilføjede Bemærkninger*. Kjøbenhavn 1826. Genudgivet med en introduktion ved J. Schioldann og K. Sørensen. Janssenpharma, Birkerød 1987.

Wimmer, A.: *Om besættelser*. Levin og Munksgaard, København 1924. Genudgivet med en introduktion af J. Schioldann og K. Sørensen. JanssenPharma, Birkerød 1989.

5 Bartholin, T.: *On diseases in the Bible. A medical miscellany, 1672. Translated from the Latin by John Willis. Edited with an introduction by Johan Schioldann and Kurt Sørensen*. Acta Historica Scientiarum Naturalium et Medicinalium 1994, vol 41. Munksgaard, København 1994.

fra et medicinsk synspunkt behandler de utallige sygdomsbilleder, der beskrives i Bibelen og Talmud og en af de første patografier i medicinhistorien.

I det hele taget indtager patografien en væsentlig plads i Schioldanns videnskabelige produktion, ofte med danske hovedpersoner. Således kom i 200-året for Søren Kierkegaards fødsel en patografi⁶, der væsentligt supplerer og uddyber *Helwegs*⁷ klassiske studie.

Af større arbejder skal yderligere nævnes hans oversættelse af Struensées erindringer om Christian VII, skrevet mens han afventede henrettelse⁸. Den i nogen grad psykiatrisk trænede Struensée beskriver heri en lang række iagttagelser af betydelig psykopatologisk interesse. I lighed med Schioldanns andre oversættelser er den ledsaget af en grundig indledning og en patografi over Christian VII, hvor der rejses tvivl om den gængse skizofrenidiagnose, og hvor der peges på muligheden af, at kongens psykiske sygdom var et udslag af porfyri.

En særlig omtale fortjener Schioldanns oversættelser med tilhørende indledninger af klassiske danske psykiatriske arbejder. Først og fremmest er det hans fortjeneste, at August Wimmers afhandling om Psykogene Sindssygdomsformer⁹ fra 1916 nu er tilgængelig for den engelsktalende verden. Hermed har han med *Ralf Hemmingsens*¹⁰ ord "ydet et markant bidrag til den internationale psykiatriske litteratur". Fra Hemmingsens anmeldelse skal citeres: "*Wimmers afhandling har gennem næsten 100 år været tyngdepunktet i den danske og skandinaviske diskussion af psykoserelaterede stressfaktorer, og hans tekst har indirekte i høj grad påvirket den internationale nosologiske og diagnostiske begrebsdannelse – men altså hidtil uden at originalteksten har*

6 Schioldann, J. Søgaard, I.: *Søren Kierkegaard (1813-55) A bicentennial pathographical review*. History of Psychiatry 2013;14:287-298.

Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/24/4/387.abstract>

7 Helweg, H.: *Søren Kierkegaard. En psykiatrisk-psykologisk Studie*. H.Hagerup. København, 1933.

8 Schioldann, J.: '*Struensée's memoir on the situation of the King' (1772): Christian VII of Denmark*. Classic Text No. 94. History of Psychiatry 2013;24:227-247.

Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/24/2/227.abstract>

9 Wimmer, A.: *Psychogenic Psychoses. Edited and translated with introduction by Johan Schioldann. Foreword by German Berrios and Nils Rettestøl*. Adelaide Academic Press, Adelaide 2003.

10 Hemmingsen, R.: *Psychogenic Psychoses (anmeldelse)*. Ugeskrift for læger 2003;166:522. (<http://ugeskriftet.dk/debat/psychogenic-psychoses-wimmer>)

kunnet læses af andre end skandinaver. Schioldanns oversættelse er omhyggelig, og han har – ikke mindst i forbindelse med de 24 ret omfattende kliniske vignetter – lagt et næsten umenneskeligt krævende arbejde i at transponere Wimmers psykopatologiske puslespil til engelsk. Der er hermed ydet et smukt og meget påkrævet løft af det videnskabelige grundlag for den internationale diskussion af psykogenibegrebet.”

Hemmingsen skriver videre: *”Men Johan Schioldann har gjort mere end det: Han har i en 50 sider lang oversigtsafhandling skrevet, hvad han med en eufemisme kalder en ”introduktion” til begrebet psykogen psykose. Der er imidlertid tale om et vægtigt selvstændigt bidrag, som med stor omhu og eftertanke gennemlyser de kliniske og teoretiske begreber, som gennem 100 år er blevet relateret til eller er beslægtet med psykogeni-begrebet...Undertegnede vil, som German Berrios og Nils Retterstøl i bogens forord, kippe med flaget og lykønske den internationale litteratur med denne spidsindsats, som næppe andre end Schioldann kunne have udført. Tak for bogen”.*

Gerevich & Ungvari¹¹ er på linie hermed i vurderingen af bogens betydning og udgiverens indsats: *”Nearly 90 years after the publication of his original study, which was written in Danish, Wimmer's landmark book on psychogenic psychoses finally appeared in English in Johan Schioldann's well-crafted translation. Wimmer's text is accompanied by Schioldann's essay on psychogenic psychoses, undoubtedly the most exhaustive scholarly work ever published on the topic, which provides the definitive account from their birth to the present day. This essay will be indispensable for any serious future examination of the topic...”*

I et senere arbejde har Schioldann publiceret en oversættelse af afsnittet om psykogene psykoser fra Wimmers klassiske lærebog¹², hvor indledningen udvides betydeligt¹³

---

11 Gerevich, J., Ungvari, G.: *Anmeldelse*. Psychological Medicine 2004;34:1388-1390.
(<http://S0033291704003794a.pdf>)

12 Wimmer, A.: *Speciel klinisk Psykiatri for Studerende og Læger*. Levin og Munksgaard. København 1936.

13 Wimmer, A.: *Psychogenic Psychoses (part I)* Classic Text No. 87. History of Psychiatry 2011;22:344-367
Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/22/3/344.abstract>

Wimmer, A.: *Psychogenic Psychoses (part II)* Classic Text No. 88. History of Psychiatry 2011;22:477-494.
Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/22/4/477.abstract>

Psychogenic Psychoses kan ses som et arbejde, der naturligt knytter sig til den tidligere omtalte genudgivelse af Wimmers *Om Besættelser*, som Schioldann har udgivet i engelsk oversættelse og med en meget udvidet introduktion¹⁴.

Schioldanns hidtil seneste arbejde ligger i naturlig forlængelse af Wimmer-udgivelserne. Der er tale om en oversættelse med tilhørende indtroduktion af indledningsforelæsningsen fra *Erik Strömngrens* 1940-forelæsninger¹⁵ over episodiske psykoser, en sygdomsgruppe, hvis nosologiske afgrænsning var, og er, uklar. Schioldanns oversættelse bringes som *Classic Text No 100* i 25-års jubilæumsnummeret af *History of Psychiatry*, et udtryk for redaktionens anerkendelse af Strömngrens (og Schioldanns) betydning for psykiatrien og dens historie. Arbejdet rummer et væld af kliniske iagttagelser, og de øvrige forelæsninger kunne fortjene en oversættelse til engelsk, som Schioldann forhåbentlig får tid til at gennemføre.

En ganske særlig indsats har professor Schioldann øvet indenfor psykofarmakologiens historie, hvor han i to større arbejder beskæftiger sig med danske (og australske) psykiateres banebrydende litiumforskning.

I det første markeredes 100-året for *Carl Langes* død i 1900¹⁶. Ud fra en, viste det sig, forkert teori om *urinsur diatese* som årsag til affektive lidelser behandlede (neuro)patologen Carl Lange og hans bror *Fritz Lange*, der var overlæge ved Sindssygehospitalet i Middelfart i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet, rutinemæssigt depression og eksaltationstilstande med litiumsalte, der var en af datidens behandlinger af urinsyreigt. Imidlertid mistede man interessen for denne gigttbehandling, og brugen af litium gik i glemmebogen indtil *Cade* i Australien genopdagede den.

Schioldann dokumenterer i sin bog, der også indeholder en oversættelse af Carl

---

14 Wimmer, A.: *On possession states. Translated and with an introduction by Johan Schioldann-Nielsen. Linguistic revision by Maureen Bell.* Classic Text No. 15. *History of Psychiatry* 1993;4:420-440.

15 Schioldann, J.: *Introduction to Episodic Psychoses by Erik Strömngren (1940).* Classic Text No. 100. *History of Psychiatry* 2014;25:492-508.
Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/25/4/492>

16 Schioldann, J.: *In Commemoration of the Century of the Death of Carl Lange. The Lange Theory of 'Periodical Depressions'. A Landmark in the History of Lithium Therapy.* Adelaide Academic Press. Adelaide 2001.

Langes afhandling om *Periodiske depressioner*, denne danske indsats, der står som en milepæl i psykofarmakologiens historie. Oversættelsen er, med en fyldig introduktion, siden kommet som særskilt udgivelse¹⁷.

Den (foreløbige?) krone på værket er imidlertid Schioldanns store bog om litiumbehandlingens historie¹⁸. Et kort resumé vil ikke yde bogen retfærdighed. Her skal blot nævnes den fascinerende historie om Cade's "genopdagelse" af litium og *Mogens Schous* banebrydende bidrag til litiumbehandlingens reintroduktion i psykiatrien, bl. a. ved (med medarbejdere) at gennemføre randomiserede og blindede kliniske undersøgelser, som var noget nyt omkring 1950. Også herved yder Schioldann et smukt bidrag til dansk psykiatrisk historie.

Bogen er modtaget med smukke anmeldelser¹⁹, mens det ikke på internettet har været muligt at finde negative omtaler. *Bertelsen*²⁰ noterer således: "...The presentation makes fascinating reading, in places almost as exiting as a 'who done it' when the author tries to explore the priority of 'who did it first'. The analysis is meticulous and appears exhaustive, leaving no stone unturned. ... the book should be a classic in the history of psychiatry".

David Healy bemærker i sin anmeldelse²¹ at "it is difficult to see how anyone else could have assembled the materials on any other drug as well as Professor Schioldann has done for lithium here. It is unlikely that there will be many other books, if any, on psychotropic or medical drugs that will define an area in quite the way this one has".

For at slutte denne omtale af den internationale vurdering af lithiumbogen, skal nævnes, at *Annales Médico-Psychologiques* i 160-års jubilæumsnummeret²² meddelte, at man ville bringe omtaler af 24 vigtige psykiatriske tekster, der er

17 Lange, C.: *On periodical depressions and their pathogenesis (1886)*. Introduction and translation by Johan Schioldann.. Classic Text No. 85. History of Psychiatry 2011;22:108-130.

Abstract: <http://hpy.sagepub.com/content/22/1/1088.abstract>

18 Schioldann, J.: *History of the Introduction of Lithium into Medicine and Psychiatry. Birth of Modern Psychopharmacology 1949*. Preface by German E. Berrios. Adelaide Academic Press. Adelaide 2009.

19 Udover de citerede, se også f.eks. Israel Journal of Psychiatry and Related Sciences 2010;47:85, Canadian Journal of Psychiatry 2010;55:818, Acta Psychiatrica Scandinavica 2010;121:488, Acta Neuropsychiatrica 2010;22:161.

20 Bertelsen, A.: *Book review*. History of Psychiatry 2010;21:237.

21 Healy, D.: *Book review*. Australasian Psychiatry 2010;18:256

22 Garrabé, J.: Analyse de livre. Annales Médico-Psychologique 2013;161:589-594.
(<http://1-s2.0-S0003448713002448-main.pdf>)

kommet siden 1843. Som den første bragtes en 6 sider lang dybtgående analyse af Schioldanns bog med fyldig omtale af danske litiumpionerer som *Langebrødrene, Schou, Baastrup, Juel-Nielsen, Strömngren og Voldby*. Dansk psykiatri har grund til stolthed over den historie, Schioldann har sat i verden.

På dansk har Schioldann publiceret den oversigtsartikel²³, der indleder *Bibliotek for Lægers* markering af 50-året for den første store danske artikel om moderne litiumbehandling. "Jubilæums"-hæftet præsenteres af redaktionen: "*Først Johan Schioldanns introduktion og oversigt over lithiums medicinske historie med vægt på Mogens Schous indsats. Dernæst Mogens Schous selvbiografiske skildring af sin "rejse med lithium"*²⁴. Og til sidst et genoptryk af den originale gennembrudsartikel fra 1955²⁵. Her er et stykke væsentlig dansk lægelig forskningshistorie, som alle kan glæde sig over og varme sig ved".

Også til dansk psykiatris personalhistorie og bibliografi har Schioldann ydet væsentlige bidrag. Som bekendt udgav Erik Strömngren aldrig en selvbiografi, et savn, som Mogens Schou i nogen grad rådede bod på ved i 1986 at optage timelange interviews med ham. Schioldann har transkriberet videooptagelserne, som er blevet til en smuk lille bog²⁶. Med Møllergaards²⁷ ord giver den "mange værdifulde oplysninger om psykiatriens udvikling i Danmark fra 1935 til 1986, set fra Aarhus".

Af særlig interesse for "Strömngren-forskningen" er Schioldanns biografiske portræt af en af dansk psykiatris store. I sammenhæng hermed publicerede han sammen med Strömngrens enke en, så vidt vides, fuldstændig bibliografi over Strömngrens arbejder²⁸, som vil være en uomgængelig kilde for enhver, der beskæftiger sig med dansk psykiatris nyere historie.

---

23 Schioldann, J.: *Litiumpioneren Mogens Schou – et halvt århundrede med litium*. Bibliotek for Læger 2005;209:209-216.

24 Schou, M.: *Min rejse med lithium*. Bibliotek for Læger 2005;209:217-228.

25 Schou, M., Juel-Nielsen, N., Strömngren, E., Voldby, H.: *Behandling af maniske psykoser med lithium*. Ugeskrift for Læger 1955;117:93-101. Genoptrykt i Bibliotek for Læger 2005;229-244.

26 Erik Strömngren fortæller om sit liv med psykiatrien. *Et interview med Mogens Schou 1986*. Med en introduktion og annotation ved Johan Schioldann. Adelaide Academic Press 2002.

27 Møllergaard, M.: *Anmeldelse*. Ugeskrift for Læger 2002;164:3093.

(<http://ugeskriftet.dk/debat/erik-stromgren-fortaelles-om-sit-liv-med-psykiatrien-et-interview-med-mogens-schou-1986-0>)

28 Schioldann, J., Strömngren, Lizzi Sand & Sartorius, N.: *Erik Robert Volter Strömngren 28 November 1909 – 15 March 1993. A bio-bibliography*. Acta Psychiatrica Scandinavica 1996;99:283-302.

(<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1600-0447.1996.tb09864.x/pdf>)

I en særlig gruppe af publikationer står en række nekrologer over psykiatere og andre læger i danske²⁹ og udenlandske tidsskrifter³⁰, hvorved Schioldann også har været med til at gøre dansk psykiatri kendt og anerkendt internationalt.

I nær sammenhæng med patografien har bibliografi altid været et centralt område i Johan Schioldanns forskning.

De to områder kombineredes i 2 bibliografier, hvor han samlede internationalt patografisk materiale, der fra et medicinsk, psykologisk eller psykiatrisk synspunkt omhandlede *Famous and Very Important Persons*³¹. Schioldann "gir selv ingen personlige vurderinger, men refererer patografier, psykobiografier, psykohistorier og også et antall psykoanalytiske arbejder og biografier. Personene er omtalt i alfabetisk rekkefølge. For leger som arbejder med slike oppgaver er boken av betydelig verdi"³².

Alle de omtalte aktiviteter burde i sig selv gøre professor Schioldann selvskrevet til en æresplads blandt hans fagfæller. Skulle dette ikke være nok, fortjener hans bibliografiske indsats en yderligere og særlig omtale.

Den begyndte med en introduceret genudgivelse af M. Winther's *Bibliotheca*

---

29 Se f.eks.

Schioldann, J.: *In memoriam. Ib Ostenfeld 13.4.1902-7.2.1995*. Ugeskrift for Læger 1995;157:1944.

Schioldann, J.: *In Memoriam. Mogens Schou*. Ugeskrift for Læger 2005;167:4216.

Schioldann, J.: *In Memoriam Egill Snorrason*. Dansk Medicin Historisk Årbog 1996:9-15.

30 Se f. eks.

Schioldann, J.: *Obituary: Erik Strömberg 1909-1993*. History of Psychiatry 1993;4:283-285.

Schioldann, J. Vestergaard P.: *Obituary Mogens A. Schou*. Acta Psychiatrica Scandinavica 2006;113:78-79.
(<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1600-0447.2005.00705.x/full>)

Schioldann, J.: *Obituary. Mogens Abelin Schou (1918-2005). - half a century with lithium*. History of Psychiatry 2006;17:247-252.

Schioldann, J.: *Obituary Mogens Schou*. Australasian Psychiatry 2006;14:116-117.

31 Schioldann, J.: *Famous and Very Important Persons. Medical, Psychological Psychiatry Bibliography. 1960-1984*. Odense University Studies in Psychiatry and Medical Psychology. Vol. 3. Odense University Press, Odense 1986.

Schioldann, J.: *Famous and Very Important Persons. Medical, Psychological Psychiatry Bibliography. Vol.2: 1985-99*. Adelaide University Press, Adelaide 2005.

32 Retterstøl, N.: *Berømte og vigtige personer (anmeldelse)*. Tidsskrift for den Norske Lægeforening. 2005;125:3508.

(<http://tidsskriftet.no/article/1312688>)

*Danorum Medica (1832)*³³ og samme forfatters naturvidenskabelige bibliografi³⁴. Herefter opfordrede det davaerende *Dansk natur- og lægevidenskabelige bibliotek (Universitetsbibliotekets 2. afdeling)* Schioldann til fortsætte sit allerede påbegyndte arbejde med at revidere Oscar Preislers bibliografi over dansk medicinsk litteratur indtil 1913³⁵, *Bibliotheca Medica Danica 1479-1913*,.

Gennem 20 år har Schioldann arbejdet med at komplettere Preislers enestående medicinhistoriske værk, der findes i 3 maskinskrevne eksemplarer, og som indeholder ca. 26.500 referencer til danske lægevidenskabelige arbejder siden Københavns Universitets grundlæggelse. I Schioldanns bibliografi, *Dansk medicinhistorisk bibliografi. Danish medical historical bibliography 1479-1913* på 1400 sider er dette tal vokset til ca. 40.000, der, når man kender hans arbejdsmetode, er omhyggeligt kontrollerede.

Det er med god grund, at Schioldann som motto for bibliografien citerer Sir *William Osler: "The Danes have good to be proud of the series of distinguished men who have graced the [medical] profession of that country in the past three hundred years"*

Et værk som Schioldanns opus magnum trykkes ikke mere. Derfor har Det kongelige Bibliotek, hvor projektet gennem alle årene har været forankret, besluttet at udgive det i digital form, og enhver kan nu på internettet glæde sig over resultatet³⁶.

Med Ugeskriftets³⁷ ord er "*Det er blevet til et formidabelt hjælpemiddel med et væld af digitale funktioner og fif. Således kan brugeren blot ved at klikke på en linje i indholdsfortegnelsen straks komme frem til det relevante afsnit.*

Søgefunktionerne er hurtige og overflødiggør registre.

33 Winther, M.: *Bibliotheca Danorum Medica or Full Conspectus of Medical and Related Treaties In Denmark, Norway, [Schleswig] and Holstein Down to twh Year 1832. Copenhagen 1832. Edited with Introduction by Johan Schioldann.* Adelaide Academic Press. Adelaide 2004.

34 Winther, M.: *Handbook of the Litterature of the Natural Sciences in Denmark, Norway, [Schleswig] and Holstein down to the Year 1829 for the Use of Naturalists & Physicians. Copenhagen 1829. Reissued with Introduction by Johan Schioldann.* Adelaide Academic Press. Adelaide 2006.

35 Preisler, O.: *Bibliotheca Medica Danica 1479-1913.* Det Kongelige Bibliotek. København 1916 (utrykt. 3

36 Schioldann, J.: *Dansk medicinhistorisk bibliografi.* Danish medical historical bibliography. Det kongelige Bibliotek. København 2014. Findes kun som internetudgave:
<http://support.kb.dk/pdf/preisler/schioldann/Bibliotheca.Medica.Danica.1479-1913.pdf>

37 Bonderup, G.: Nyt stærkt værktøj for medicinhistorikere Ugeskrift for Læger 2014;176:810
(<http://ugeskriftet.dk/nyhed/nyt-staerkt-vaerktoej-medicinhistorikere>)

Hvor ville det være skønt, hvis Schioldann arbejdede videre med bibliografien, således at de nyeste opførte arbejder ikke var 100 år gamle! "

Men om 100 år er vi alle døde, og det meste af den forskning, Schioldann og andre danske (og udenlandske) psykiatere har publiceret, vil formentlig være glemt.

Når bortses fra *Dansk medicinhistorisk bibliografi*, der vil stå som et varigt monument over Johan Schioldann.

Johan Schioldann har ikke gjort strålende opdagelser, der revolutionerer psykiatrien. Han har derimod stilfærdigt og uegennyttigt gennem mange år udøvet en meget betydelig forskningsmæssig indsats, der placerer Danmark og dansk psykiatri centralt i international sammenhæng. Han kombinerer i sjælden grad humanistiske, biografiske, lingvistiske og kildekritiske evner med et suverænt kendskab til psykiatrihistorie og klassisk psykopatologi.

Det vil derfor være en ære at være medlem af et selskab, der blandt sine få æresmedlemmer tæller ham.

Risskov december 2014;176:810

Kurt Sørensen,
fhv. overlæge,
speciallæge i psykiatri
Risskov

Aksel Bertelsen
overlæge,
speciallæge i psykiatri
Risskov

Povl Munk-Jørgensen
overlæge, professor, dr. med
tidligere formand DPS
Hon. F. R. C. Psych.
Risskov